

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 12 listopada 2009 r.

**Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

KAP-410-02-1/09

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w okresie od 10 lipca do 18 września 2009 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (zwanym dalej MSWiA), kontrolę realizacji zadań administracji rządowej w sprawach obywatelstwa polskiego. Kontrolą objęto okres od 20 lipca 2007 r., czyli od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw², do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 2 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli **pozytywnie**, pomimo stwierdzonych **uchybień**, ocenia działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (zwanego dalej Ministrem lub Ministrem SWiA) w zakresie spraw dotyczących obywatelstwa polskiego. Uchybienia dotyczyły w szczególności:

- wydania przez Ministra jednej decyzji administracyjnej z naruszeniem prawa,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 120, poz. 818. Z dniem wejścia w życie tej ustawy minister właściwy do spraw wewnętrznych stał się organem wyższego stopnia w sprawach obywatelstwa polskiego.

- niezawiadomienia stron w trzech przypadkach o niezafatwieniu sprawy w terminie określonym w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³ (zwanej dalej Kpa),
- przyjęcia niewłaściwego miernika oceny stopnia realizacji celu podzadania objętego kontrolą (odnośnie budżetu zadaniowego na rok 2009).

Istotnym problemem stwierdzonym w trakcie kontroli był wysoki udział decyzji Ministra SWiA uchylonych wyrokami wojewódzkich sądów administracyjnych (zwanych dalej WSA), w stosunku do łącznej liczby wydanych przez niego decyzji. Dotyczyło to spraw obywateli polskich narodowości niemieckiej i żydowskiej, którzy wyjechali w ramach repatriacji do Niemiec i Izraela (tzw. spraw niemieckich i żydowskich).

Najwyższa Izba Kontroli **pozytywnie** ocenia sprawowanie przez Ministra nadzoru nad wojewodami w zakresie spraw dotyczących obywatelstwa polskiego.

1. Analiza danych statystycznych z badanych okresów, tj. od 20 lipca do 31 grudnia 2007 r., I półrocza i całego 2008 r. oraz z I półrocza 2009 r. wskazuje, że systematycznie poprawiała się sprawność rozpatrywania przez Ministra SWiA spraw z zakresu obywatelstwa polskiego. W szczególności zwiększyło się opanowanie wpływu spraw, mierzone stosunkiem liczby spraw załatwionych w danym okresie do liczby spraw wpływających w tym okresie (z 0,80 do 1,15) i nastąpiło skrócenie średniego czasu rozpatrywania spraw, liczonego jako iloraz liczby spraw pozostających do załatwienia na koniec okresu przez liczbę przeciętnego miesięcznego wpływu (z 4,92 miesiąca do 3,75 miesiąca), co spowodowało zmniejszenie liczby spraw pozostających do rozpatrzenia na kolejne okresy (z 1.084 do 768).

W związku z czasowym zaangażowaniem czterech (spośród 11) pracowników Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji (zwanego dalej DOiR) do przygotowania projektów rozporządzeń wykonawczych do nowej ustawy o obywatelstwie polskim, w I półroczu 2009 r. o 28% zmniejszyła się średnia liczba spraw rozpoznanych przez jednego pracownika tego Departamentu, liczona jako iloraz liczby spraw załatwionych w ciągu tego okresu oraz liczby osób faktycznie zajmujących się w DOiR sprawami z zakresu obywatelstwa w tym okresie (z 179 w I półroczu 2008 r. do 128). Średni szacunkowy koszt rozpoznania jednej sprawy z zakresu obywatelstwa polskiego wzrósł z 265,27 zł w I półroczu 2008 r. do 419,40 zł w I półroczu 2009 r., czyli o 58%⁴, co wynika m.in. z wzrostu wydatków na wynagrodzenia i spadku średniej liczby spraw rozpoznanych przez jednego pracownika.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁴ Koszt ten wyliczony został przez Biuro Administracyjno-Finansowe MSWiA jako stosunek sumy wydatków na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) pracowników merytorycznych DOiR zajmujących się sprawami

2. Przy pomocy komputerowego programu ACL kontrolerzy NIK zbadali czas trwania postępowań (po odliczeniu okresów zawieszenia⁵) w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego za rok 2008 i I półrocze 2009 r. W 2008 r. na 1.282 zbadane postępowania czas trwania 799 (62,3%) z nich nie przekraczał 31 dni, 193 (15,1%) trwały od 32 do 62 dni, 97 (7,6%) trwały od 63 do 90 dni, 89 (6,9%) trwały od 91 do 183 dni, a 104 (8,1%) postępowań trwały ponad 183 dni. O poprawie sprawności rozpoznawania spraw świadczy to, że w I półroczu 2009 r. na 628 zbadanych postępowań czas trwania 514 (81,8%) z nich nie przekraczał 31 dni, 64 (10,2%) trwały od 32 do 62 dni, 20 (3,2%) trwały od 63 do 90 dni, 28 (4,5%) trwały od 91 do 183 dni a dwa postępowania (0,3%) trwały ponad 183 dni. W celu ustalenia przyczyn długotrwałego rozpatrywania spraw, zbadano pięć spośród trwających najdłużej (przez okres dłuższy niż 183 dni) postępowań, rozpoczętych w 2008 r. Badanie wykazało, że na czas trwania postępowań wpływ miały m.in.:

- konieczność usunięcia przez strony braków materiału dowodowego,
- przedłużanie terminu do usunięcia braków materiału dowodowego – w związku z wnioskiem strony,
- zasięgnięcie informacji w Instytucie Pamięci Narodowej.

Okoliczności te spełniały przesłanki niewliczenia do terminu załatwienia sprawy terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu, wymienionych w art. 35 § 5 Kpa, gdyż pracownicy DOiR nie mieli na nie wpływu.

W celu oceny sprawności i terminowości prowadzenia postępowań administracyjnych kontrolerzy NIK przeprowadzili szczegółowe badanie 45 spraw⁶ z zakresu obywatelstwa polskiego. Badanie wykazało, że:

- spośród 13 decyzji w sprawach, w których Minister działał jako organ I instancji, dwie (15,4%) wydano z przekroczeniem dwumiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa⁷,

w zakresie obywatelstwa polskiego i przypadających na pracowników merytorycznych faktycznie wykonujących zadania objęte kontrolą (proporcjonalnie do zatrudnienia) pozostałych wydatków Ministerstwa – Urzędu (dysponenta trzeciego stopnia) poniesionych z części 42 (z wyłączeniem wydatków, które nie dotyczą zadań merytorycznych realizowanych przez DOiR) do liczby spraw załatwionych w danym okresie.

⁵ Chodzi o instytucję zawieszenia postępowania, o której mowa w art. 97 – 103 Kpa.

⁶ Próbę wybrano przy zastosowaniu doboru losowego, z uwzględnieniem spraw, w których po wydaniu przez Ministra rozstrzygnięcia w postępowaniu odwoławczym, została wniesiona skarga do sądu administracyjnego.

⁷ Przekroczenie terminu wynosiło 94 dni (sprawa nr DOiR.I.627/966/08) i 162 dni (sprawa nr DOiR.I.627/31/07).

- spośród 32 decyzji w sprawach, w których Minister działał jako organ odwoławczy, 15 (46,9%) wydano z przekroczeniem miesięcznego terminu określonego w ww. przepisie⁸.

Jako przyczynę długotrwałego prowadzenia postępowań wskazywano przede wszystkim ich skomplikowany charakter, nadmierne obciążenie pracowników oraz czasowe oddelegowanie pracownika do pracy w innej jednostce. NIK zwraca uwagę, że tłumaczenia organu wskazujące na natłok wpływających spraw i niewystarczającą obsadę kadrową do załatwiania ich w terminach wynikających z Kpa, nie mogą być uznane za uzasadnioną przeszkodę w załatwieniu sprawy⁹.

W wyniku badania przez kontrolerów NIK ww. próby 45 spraw stwierdzono także, że:

- w jednym przypadku¹⁰ decyzja została wydana z naruszeniem art. 64 § 2 Kpa w związku z art. 63 § 3 Kpa, albowiem Minister rozpatrzył wniosek, który nie został podpisany przez wnioskodawcę. W trakcie kontroli NIK, Naczelnik Wydziału do Spraw Obywatelstwa DOiR (zwanego dalej Wydziałem) poinformowała, że zostanie wszczęte postępowanie w trybie art. 156 § 1 pkt 2 Kpa w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej decyzji;
- wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 36 § 1 Kpa, Minister nie zawiadomił (w jednym przypadku¹¹) lub zawiadomił z opóźnieniem (w dwóch przypadkach¹²) strony o niezafatwieniu sprawy w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa. Opóźnienie w zawiadomieniu stron spowodowane było nieobecnością pracowników prowadzących te sprawy;
- w czterech sprawach¹³, w których zostały złożone wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, o których mowa w art. 127 § 3 Kpa, merytorycznego rozpatrzenia wniosków dokonywali ci sami pracownicy Wydziału, którzy uczestniczyli uprzednio w przygotowaniu projektu decyzji w I instancji¹⁴. Zdaniem NIK, sytuacja taka może

⁸ Przekroczenie terminu wynosiło od 5 dni (sprawa nr DOiR. I. 627/4194/08) do 179 dni (sprawa nr DOiR.I.627/4006/07).

⁹ Wyrok z dnia 17 maja 2007 r. WSA w Warszawie, IV SA/Wa 35/07.

¹⁰ Decyzja nr DOiR.I.625/4626/08-PW z 7 stycznia 2009 r.

¹¹ Sprawa numer 627/43/09.

¹² Sprawy numer: 627/1089/08 i 627/3777/08.

¹³ Sprawy rozpatrywane w I instancji przez Ministra SWiA o numerach: 627/126/07, 627/966/08, 627/4289/08 i 627/387/09.

¹⁴ W jednej sprawie obydwie decyzje zostały podpisane przez Naczelnika Wydziału: decyzja z 21 kwietnia 2009 r. (numer DOiR.I.627/387/09) oraz wydana po ponownym rozpatrzeniu sprawy decyzja z 19 maja 2009 r. (numer DOiR.I.627/1458/09).

budzić wątpliwości co do zapewnienia bezstronności postępowania¹⁵ z tego względu, że pracownik biorący udział w wydaniu zaskarżonej decyzji brał następnie udział w postępowaniu, którego celem jest ocena prawidłowości tej decyzji¹⁶.

3. W wyniku kontroli NIK stwierdzono znaczny udział procentowy decyzji Ministra SWiA uchylonych wyrokami WSA w stosunku do łącznej liczby wydanych decyzji w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego. Od 20 lipca do 31 grudnia 2007 r. na 237 wydanych decyzji, uchylono 14 (tj. 5,9%), w 2008 roku na 739 wydanych decyzji, uchylono 124 (tj. 16,8%), a w I półroczu 2009 r. na 403 wydanych decyzji, uchylono 33 (tj. 8,2%).

Spośród decyzji Ministra SWiA uchylonych przez sądy administracyjne, 93% dotyczyło tzw. spraw niemieckich i żydowskich. W całym okresie objętym kontrolą, spośród 186 skarg wniesionych do WSA na decyzje Ministra w sprawach niemieckich i żydowskich, sąd uchylił lub stwierdził nieważność decyzji Ministra w 159 przypadkach, tj. w 85,5%. Wynikało to z odmiennej interpretacji przez Ministra i sądy przepisów w sprawach o poświadczenie posiadania/utruty obywatelstwa polskiego przez osoby, które wystąpiły z wnioskami do Rady Państwa o zmianę obywatelstwa polskiego na obce i wyjazd na stałe z Polski w trybie określonym w uchwałach Rady Państwa nr 37/56¹⁷ oraz nr 5/58¹⁸. W ocenie Ministra osoby te utraciły obywatelstwo polskie. Jednakże odnośnie obywateli polskich narodowości żydowskiej, którzy opuścili terytorium Polski w latach 1968 – 1972 i udali się do Państwa Izrael (tzw. emigrantów marcowych), Minister zmienił swoją linię orzeczniczą w kwestii stwierdzania posiadania obywatelstwa polskiego tych osób. Minister uznał, że ich

¹⁵ W doktrynie i w orzecznictwie wskazuje się na wymóg zapewnienia bezstronności postępowania administracyjnego. M.in. wyłączenie organu i pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym należy do tych instytucji procesowych, które służą przede wszystkim urzeczywistnieniu zasady dochodzenia prawdy obiektywnej (art. 7 Kpa) i zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji (art. 8 Kpa) (Wyrok NSA z 29 maja 1990 r., SA/Po 1555/89, ONSA 1990, nr 2-3, poz. 44 oraz G. Łaszczycza *Komentarz do art. 8 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U.00.98.1071)*, [w:] G. Łaszczycza, Cz. Martysz, A. Matan, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-103*, LEX, 2007, wyd. II.).

¹⁶ Przepis art. 24 § 1 pkt 5 Kpa stanowi, że pracownik podlega wyłączeniu od udziału w sprawie, w której brał udział w niższej instancji w wydaniu zaskarżonej decyzji. Za wyłączeniem pracownika w przypadku wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy opowiadają się: A. Wróbel (*Komentarz do art. 24 Kpa*, [w:] M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, LEX, 2009, wyd. III.) oraz Cz. Martysz (*Komentarz do art. 24 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U.00.98.1071)*, [w:] G. Łaszczycza, Cz. Martysz, A. Matan, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-103*, LEX, 2007, wyd. II.). Z kolei odmienne stanowisko prezentowane jest w dotychczasowym orzecznictwie sądów administracyjnych, m.in. w wyroku NSA z 15 kwietnia 1999 r. (II SA 291/99), wyroku NSA z 22 listopada 1999 r. (II SA 699/99) oraz w wyroku WSA w Warszawie z 23 marca 2005 r. (VI SA/Wa 2215/04).

¹⁷ Uchwała nr 37/56 Rady Państwa z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego repatriantom niemieckim. Uchwała uchylona przez uchwałę nr 26/84 Rady Państwa z dnia 8 marca 1984 r.

¹⁸ Uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na stały pobyt do państwa Izrael. Uchwała uchylona przez uchwałę nr 26/84 Rady Państwa z dnia 8 marca 1984 r.

wnioski o zezwolenie na zmianę obywatelstwa, kierowane do Rady Państwa, nie były składane dobrowolnie i w związku z tym wnioski tzw. emigrantów marcowych o stwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego będą rozpatrywane pozytywnie¹⁹. Natomiast sądy administracyjne w większości przypadków stoją na stanowisku, iż osoby opuszczające Polskę w związku z ww. uchwałami nie uzyskały indywidualnego zezwolenia Rady Państwa na zmianę obywatelstwa i w związku z tym obywatelstwa nie utraciły²⁰. W ocenie NIK, utrzymująca się rozbieżność pomiędzy linią orzecniczą sądów administracyjnych i Ministra w tych sprawach, o czym świadczy wysoka liczba uchylonych wyrokami WSA decyzji Ministra, może podważać zaufanie obywateli do organów Państwa, co może prowadzić do naruszenia zasady zawartej w art. 8 Kpa²¹.

4. Centralny rejestr danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego, o którym mowa w art. 18e ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim²² (zwanej dalej ustawą), prowadzony był w sposób rzetelny w ramach systemu informatycznego POBYT. Badanie przez NIK próby ośmiu spraw²³ wykazało, że zaewidencjonowane w nim zostały wszystkie dane wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie rejestrów danych prowadzonych w sprawach obywatelstwa polskiego²⁴.

5. W uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 załatwianie spraw o stwierdzenie posiadania / utraty obywatelstwa polskiego (art. 17 ust. 4 ustawy) w układzie zadaniowym ujęte zostało w ramach Funkcji 16 *Sprawy obywatelskie* oraz zadania 16.1 *Obsługa administracyjna obywatela* – podzadanie 16.1.7 *Prowadzenie postępowań w sprawach o stwierdzenie posiadania/utraty obywatelstwa polskiego*, w ramach części 42 – *Sprawy wewnętrzne*.

W ocenie NIK, określony dla ww. podzadania cel (zapewnienie jednolitego orzecznictwa wojewodów zgodnego z prawem polskim i zasadami prawa międzynarodowego) został sformułowany w sposób zgodny ze standardami określonymi

¹⁹ Pismo nr SPS-424/08 z 4 marca 2008 r. skierowane do wojewodów, dotyczące zmiany linii orzecniczej Ministra w sprawach tzw. emigrantów marcowych.

²⁰ M.in. wyrok z 22 stycznia 2008 r. WSA w Warszawie IV SA/Wa 2396/07.

²¹ Zgodnie z art. 8 Kpa, organy administracji publicznej obowiązane są prowadzić postępowanie w taki sposób, aby pogłębiać zaufanie obywateli do organów Państwa oraz świadomość i kulturę prawną obywateli.

²² Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 ze zm.

²³ Sprawy te mieszczą się w próbie 45 spraw wybranych do szczegółowego badania w ramach kontroli. Są to dwa postępowania odwoławcze w sprawie uznania za obywatela polskiego (art. 9 ustawy), pięć postępowań odwoławczych w sprawie o nabycie obywatelstwa polskiego (art. 10 ustawy) oraz jeden wniosek o zmianę decyzji ostatecznej (art. 155 Kpa). Pozostałe 37 spraw z próby dotyczyło stwierdzenia posiadania / utraty obywatelstwa polskiego i jako takie nie podlegały obowiązkowi rejestracji w centralnym rejestrze.

²⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 1, poz. 15.

w załączniku Nr 63²⁵ do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009²⁶ (zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie ustawy budżetowej na rok 2009). Do monitorowania stopnia realizacji celu ww. podzadania określony został jeden miernik (liczba wniesionych odwołań i wydanych decyzji w II instancji oraz liczba decyzji wydanych w postępowaniu nadzwyczajnym). Planowana na 2009 r. dla badanego podzadania wartość miernika (1 217) została w I półroczu 2009 r. zrealizowana w wysokości 65,2 % (793). W ocenie NIK przyjęty miernik nie jest adekwatny do określenia stopnia realizacji celu ww. podzadania i nie spełnia standardów określonych w pkt 74 ppkt 5) lit c) załącznika Nr 63 do rozporządzenia w sprawie ustawy budżetowej na rok 2009, gdyż mierniki powinny być tak dobrane, aby mierzyć tylko to, na co wykonawca podzadania ma wpływ. Trudno przyjąć, że Minister SWiA ma bezpośredni wpływ na liczbę składanych odwołań od decyzji wojewodów²⁷.

6. W ocenie NIK, Minister w okresie od 20 lipca 2007 r. do 30 czerwca 2009 r. prawidłowo sprawował ogólny nadzór nad wojewodami, o którym mowa w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie²⁸, w zakresie spraw dotyczących obywatelstwa polskiego. W ramach tego nadzoru, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań przez wojewodów w ww. zakresie, pracownicy DOiR zbierali i analizowali dane z urzędów wojewódzkich dotyczące liczby spraw i ich załatwienia, organizowali szkolenia dla pracowników urzędów wojewódzkich, omawiali bieżące problemy na spotkaniach z kadrą kierowniczą właściwych wydziałów urzędów wojewódzkich, rozpatrywali skargi²⁹ składane na działalność wojewodów (głównie na przewlekłe prowadzenie postępowań) i w przypadku stwierdzenia ich zasadności kierowali pisma wskazujące na uchybienia i zobowiązujące do podjęcia stosownych działań.

²⁵ Zatytułowanym „Szczegółowe zasady opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009”, rozdział 5 „Budżet zadaniowy”.

²⁶ Dz. U. Nr 87, poz. 537.

²⁷ Jak wyjaśnił Dyrektor DOiR, w toku prac nad projektem budżetu na 2010 r. postanowiono miernik ten zmienić na liczbę decyzji uchylonych w stosunku do ogólnej liczby decyzji wydanych w sprawach o poświadczenie posiadania/utrata obywatelstwa polskiego.

²⁸ Dz. U. Nr 31, poz. 206. Ustawa ta weszła w życie 1 kwietnia 2009 r. Poprzednio zagadnienia te regulowała w art. 11 ust. 2 ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872 ze zm.).

²⁹ Dotyczy skarg w rozumieniu przepisów działu VIII Kpa.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Ponowne przeanalizowanie i w miarę możliwości uwzględnianie argumentacji prezentowanej w linii orzeczniczej sądów administracyjnych, w celu wyeliminowania rozbieżności między linią orzeczniczą sądów administracyjnych i Ministra w sprawach z zakresu potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego.
2. Zapewnienie w DOiR zastępstw dla nieobecnych pracowników oraz przestrzegania terminów załatwiania spraw i informowania strony o niezakończonym załatwieniu sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa, biorąc pod uwagę przyczyny powstania uchybień wskazanych w wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Ministra w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.